

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ Б. ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО СИСТЕМУ ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ
КУРСАНТІВ (СЛУХАЧІВ, СТУДЕНТІВ) НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ДЕРЖАВНОЇ
ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ ІМЕНІ Б. ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ Б. ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ ректора Національної
академії Державної прикордонної
служби України
від «12» червня 2017 року № 77

ПОЛОЖЕННЯ

**ПРО СИСТЕМУ ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ
КУРСАНТІВ (СЛУХАЧІВ, СТУДЕНТІВ) НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ДЕРЖАВНОЇ
ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ ІМЕНІ Б. ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Удосконалення вищої освіти спрямовано на переорієнтацію процесу навчання, розвиток особистості курсантів (слухачів, студентів), навчання їх самостійному опануванню нових знань. Сучасна молода людина об'єктивно змушена бути більш мобільною, інформованою, мати критичне й творче мислення, прагнути до самонавчання і саморозвитку.

Новий етап у розвитку освіти пов'язаний із впровадженням компетентнісного підходу до формування змісту та організації освітнього процесу. На засадах зазначеного підходу в Академії переструктуровано зміст навчальних дисциплін, розроблено його результативну складову змісту, визначено обов'язкові результати навчання, вимоги до знань, умінь і навичок слухачів (курсантів, студентів). Компетентнісна освіта зорієнтована на практичні результати, досвід професійної діяльності, що зумовлює принципові зміни в організації навчання, його спрямування на здобуття курсантами (слухачами, студентами) життєво необхідних знань, умінь та навичок.

Результати навчання слухачів (курсантів, студентів) не повинні обмежуватися знаннями, вміннями, навичками, а мають бути спрямовані на формування компетентності, як загальної здатності осмислено виконувати обов'язки на посадах за професійним призначенням. Удосконалення освітнього процесу з урахуванням компетентнісного підходу полягає в тому, щоб навчити курсантів (слухачів, студентів) застосовувати набуті знання, вміння та навички в конкретних службових ситуаціях.

Під час навчання в Академії курсанти (слухачі, студенти) набувають такі необхідні ключові складові компетентності:

уміння вчитися, що передбачає формування індивідуального досвіду участі курсантів (слухачів, студентів) в освітньому процесі; його вміння, бажання організувати свою працю для досягнення успішного результату; оволодіння вміннями та навичками саморозвитку, самоаналізу, самоконтролю та самооцінки;

здоров'язбережувальна компетентність, що пов'язана з готовністю вести здоровий спосіб життя у фізичній, соціальній, психічній та духовній сферах;

загальнокультурна компетентність, що передбачає опанування спілкуванням у сфері культурних відносин; здатність цінувати найважливіші досягнення національної, європейської та світової культур;

соціально-професійна компетентність, що пов'язана з готовністю робити свідомий вибір, орієнтуватися в проблемах сучасного суспільного життя; професіоналізмом; вмінням оцінювати свої професійні можливості;

інформаційна компетентність, що передбачає оволодіння новими інформаційними технологіями, вміннями відбирати, аналізувати, оцінювати інформацію, систематизувати її; використовувати джерела інформації для свого розвитку.

Компетентність, як інтегрований результат індивідуальної навчальної діяльності курсантів (слухачів, студентів), формується через оволодіння ними змістовими, процесуальними і мотиваційними компонентами. Рівень компетентності можна виявити через систему оцінювання. Упровадження компетентнісного підходу передбачає обов'язкове прогнозування результативної складової змісту навчання та вимагає адекватних змін у системі оцінювання навчальних досягнень.

Основними *функціями оцінювання* навчальних досягнень є:

- *стимулювально-мотиваційна* - формує позитивні мотиви навчання;

- *навчальна* - сприяє повторенню, уточненню й поглибленню знань, їх систематизації, вдосконаленню умінь та навичок курсантів (слухачів, студентів);

- *контролююча* - визначає рівень досягнень кожного курсанта (слухача, студента), готовність до засвоєння нового матеріалу, що дає змогу викладачам відповідно планувати й викладати навчальний матеріал;

- *діагностико-коригувальна* - з'ясовує причини труднощів, які виникають у курсантів (слухачів, студентів) у навчанні; виявляє прогалини у засвоєному, вносить корективи, спрямовані на їх усунення;

- *виховна* – сприяє формуванню умінь відповідально й зосереджено працювати, застосовувати прийоми контролю й самоконтролю, рефлексії навчальної діяльності.

При оцінюванні навчальних досягнень курсантів (слухачів, студентів) необхідно враховувати:

- характеристики відповіді, зокрема правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність;

- якість знань, зокрема повноту, глибину, гнучкість, системність, міцність;

- сформованість освітніх та професійно-орієнтованих умінь і навичок;

- рівень володіння розумовими операціями, насамперед вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;

- досвід творчої діяльності, тобто вміння виявляти та розв'язувати проблеми, формулювати гіпотези;

- самостійність суджень.

Характеристики якості знань взаємопов'язані між собою і доповнюють одна одну.

Повнота знань - об'єм знань, визначених навчальною програмою.

Глибина знань - усвідомленість зв'язків між групами знань.

Гнучкість знань - вміння застосовувати набуті знання у стандартних і нестандартних ситуаціях; знаходити варіативні способи використання знань; вміння комбінувати новий спосіб діяльності із вже відомими.

Системність знань - усвідомлення логічної структури знань, їх ієрархії і послідовності, тобто усвідомлення одних знань як базових для інших.

Міцність знань - тривалість збереження в пам'яті, відтворення їх в необхідних ситуаціях.

Знання є складовою вміння діяти. Уміння виявляти в різних видах діяльності й поділяються на розумові та практичні.

У процесі навчання, зокрема під час оцінювання, викладачу важливо виявляти доброзичливість, вимогливість поєднувати з індивідуальним підходом, тобто порівнювати виявлені досягнення курсантів (слухачів, студентів) не тільки з нормою, ай з їх попередніми невдачами чи успіхами.

Викладачами кафедр на початку семестру навчання (на перших заняттях) до курсантів (слухачів, студентів) необхідно довести інформацію щодо дисципліни, яка вивчається в поточному семестрі (навчальному році), а також видів та термінів поточного (модульного) та підсумкового контролю.

Контрольні заходи є необхідним елементом зворотного зв'язку у процесі навчання. Вони визначають відповідність рівня набутих курсантами (слухачами, студентами) знань, умінь та навичок вимогам нормативних документів щодо вищої освіти і забезпечують своєчасне коригування навчального процесу.

Такі заходи включають поточний (модульний) та підсумковий контроль. Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію курсантів (слухачів, студентів).

Критерії оцінювання навчальних досягнень реалізуються в нормах оцінок, які встановлюють чітке співвідношення між вимогами до знань, умінь і навичок.

I. ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ

1.1. Поточний контроль - це перевірка рівня засвоєння знань курсантами (слухачами, студентами) під час групових, семінарських, практичних, лабораторних занять, ділових ігор, самостійної роботи та оцінка якості виконання індивідуальних завдань.

Основними завданнями поточного контролю є: встановлення й оцінювання рівня розуміння і засвоєння окремих елементів знань, умінь та навичок.

1.2. Перед початком вивчення кожної теми курсантів (слухачів, студентів) необхідно ознайомити зі змістом теми, її навчальною метою, кількістю й тематикою обов'язкових робіт, а також термінами їх проведення і умовами оцінювання.

Перелік занять з дисциплін кафедри, на яких проводиться обов'язкове оцінювання знань курсантів (слухачів, студентів) в обсязі визначеного матеріалу за модулем, дисципліною, які необхідно отримати відповідно до вимог освітньої (освітньо-професійної чи освітньо-наукової) програми, обговорюється на засіданнях ПМК (кафедри), затверджується начальником кафедри і доводиться до курсантів (слухачів, студентів) на початку вивчення модуля, семестру. Оцінки, одержані на інших заняттях, також необхідно враховувати при розрахунку середньоарифметичної оцінки за модуль, дисципліну. Оцінювання знань здійснюється за п'ятибальною шкалою. Викладач несе персональну відповідальність за об'єктивність та вагомість оцінки.

1.3. Оцінка курсанту (слухачу, студенту) за усну відповідь, письмову роботу, практичні дії і виконання робіт виставляється:

“відмінно” – якщо курсант (слухач, студент) показує повні, міцні, глибокі та системні знання програмного матеріалу; грамотно та логічно його викладає; самостійно і швидко оцінює різноманітні ситуації та приймає правильні рішення; аргументовано використовує знання у стандартних та нестандартних практичних ситуаціях, при виконанні творчих завдань; робить логічні висновки, узагальнення; бездоганно володіє прийомами роботи зі спеціальними технічними засобами; вміє знаходити інформацію та аналізувати її, ставити та розв'язувати проблемні завдання; демонструє впевнені знання законодавчих актів України, інструкцій;

“добре” – якщо курсант (слухач, студент) знає програмний матеріал, грамотно його викладає; правильно знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності; його відповідь логічна, хоча курсант (слухач, студент) допускає незначні помилки у формулюванні термінів і категорій; йому бракує власних суджень; самостійно використовує одержані знання при вирішенні практичних стандартних ситуацій; вміє аналізувати, систематизувати і узагальнювати інформацію, робить правильні висновки; використовує загальновідомі докази, самостійно і правильно аргументує, підтверджує практичними прикладами; правильно володіє прийомами практичної роботи зі спеціальними технічними засобами;

“задовільно” – якщо курсант (слухач, студент) має знання тільки основного навчального матеріалу, але не засвоїв його детально, може з помилками (неточностями) дати визначення основних понять, не допускає грубих помилок у відповіді, потребує в окремих випадках додаткових питань для прийняття правильного рішення; може повторити певну практичну дію (операцію) за зразком; практичні стандартні ситуації вирішує за зразком;

“незадовільно” – якщо курсант (слухач, студент) допустив грубі помилки, відповідає неправильно, не може застосовувати одержані знання на практиці.

1.4. У разі повної відсутності знань матеріалу (матеріал не засвоєно), оцінка «незадовільно» зараховується як нуль балів. При цьому в журналі обліку навчальних занять виставляється «F».

1.5. Зміст критеріїв оцінювання та форма поточного контролю з кожного заняття навчальної дисципліни визначаються кафедрою з урахуванням особливостей дисциплін і обов'язково відображаються у відповідних методичних матеріалах.

1.6. Загальну оцінку за аудиторну, індивідуальну роботу необхідно вираховувати як середньоарифметичну з поточних оцінок, шляхом ділення суми оцінок (5,4,3,2), отриманих протягом модуля (семестру, періоду вивчення дисципліни) на їх кількість. Для розрахунку кількість поточних оцінок повинна бути не менше чотирьох, для заочної форми навчання – не менше двох.

1.7. Поточні незадовільні оцінки, одержані на заняттях, перездавати не можна, крім тих занять, які є допуском до занять, проведення яких пов'язано з отруйними, вибухонебезпечними речовинами, технікою, озброєнням та боєприпасами.

1.8. Середньоарифметична оцінка з поточних оцінок складається з оцінок за аудиторну, індивідуальну роботу та проставляється окремою графою в журналі обліку навчальних занять з округленням до 0,01 після останнього заняття з модуля, дисципліни, семестру.

1.9. Критерії оцінки індивідуальних навчально-дослідних робіт (ІНДР), розрахункових задач та інших видів індивідуальних завдань визначає кафедра. Виконання звітів про самостійне вивчення визначеного робочою програмою навчальної дисципліни матеріалу оцінюється «зараховано» чи «не зараховано». Робота зараховується, якщо в звіті є основні поняття та положення, структура відповідає змісту матеріалу, сформовано висновки.

1.10. Науково-дослідні роботи, виконані в рамках наукового товариства слухачів, курсантів, студентів, ад'юнктів, докторантів та молодих вчених враховуються як заохочувальні бали в загальній оцінці підсумкового або модульного контролю за рішенням кафедри (але не більше одного бала).

1.11. Форми модульного контролю визначаються кафедрою. Як правило, він проводиться на останньому занятті з модуля.

1.12. За матеріалами пропущених з поважних причин занять, під час яких здійснювалось обов'язкове оцінювання, курсант (слухач, студент) зобов'язаний відвідувати до модульного (підсумкового) контролю.

1.13. Курсанти (слухачі, студенти), які пропустили з модуля більше 30% занять, де було передбачено оцінювання, одержали середньоарифметичну з поточних оцінок нижче 2.6, одержали менше 70% позитивних оцінок від загальної кількості, не відвідували за індивідуальну та самостійну роботу до модульного контролю не допускаються.

Курсантам (слухачам, студентам), які не виконали умови допуску до складання модульного контролю, завчасно, але не пізніше трьох робочих днів до складання модульного контролю, рішенням кафедри їм встановлюється індивідуальний термін ліквідації заборгованості. Якщо курсант (слухач, студент) не ліквідує заборгованість у визначений кафедрою термін, то він вважається таким, що не виконав вимоги навчальної програми з дисципліни і йому виставляється оцінка “незадовільно” (FX, F).

1.14. Курсантам (слухачам, студентам), які пропустили більше 30% занять з об'єктивних причин, за пропущеними заняттями їм надається індивідуальна консультація та призначається обов'язкова звітність за матеріалами всіх пропущених занять.

У випадку, якщо курсант (слухач, студент) має заборгованість за індивідуальну чи самостійну роботу, модульний контроль знань здійснюється після ліквідації заборгованості.

В інших випадках за рішенням начальника кафедри призначається комісія для визначення мінімального рівня володіння курсантом (слухачем, студентом) всього матеріалу модуля. Мінімальний рівень оцінюється «здав» - «не здав». Якщо курсант (слухач, студент) отримав позитивну оцінку, то його середній бал поточної

успішності складає 2,6, і курсант (слухач, студент) має право скласти модульний контроль.

Після «не допуску» курсант (слухач, студент) повинен перездати модуль спеціально призначеній комісії на чолі з начальником кафедри.

1.15. Якщо курсант (слухач, студент) отримує під час складання модульного контролю оцінку «незадовільно», то за рішенням начальника кафедри (факультету) йому встановлюється індивідуальний термін повторного складання модульного контролю, але не пізніше наступного модульного контролю. Якщо курсант (слухач, студент) не ліквідував заборгованість за модуль до наступного модульного контролю, чи після двох спроб не складає модульний контроль, питання про його подальше навчання розглядається на засіданні Вченої ради факультету і академії.

1.16. У випадку відсутності слухача (курсанта, студента) на модульному контролі, термін його складання встановлюється рішенням начальника кафедри (факультету).

1.17. Загальна оцінка за модуль є сумою від середньоарифметичної поточної оцінки, помноженої на ваговий коефіцієнт 0,8, та оцінки за модульний контроль, помноженої на 0,2. Загальна оцінка за модуль визначається за національною шкалою, шкалою ECTS і 100-бальною шкалою за допомогою «Шкали переведення національної системи і системи ECTS в 100-бальну систему» наведеної в додатку 2 та «Таблиці відповідності шкал оцінювання» (таблиця 2).

1.18. Результати захисту курсових робіт (проектів), навчальної (юридичної) практики, стажування оцінюються на основі таблиці 1 «Відповідності національної шкали оцінювання результатів атестації, захисту курсових робіт (проектів), навчальної (юридичної) практики та стажування за академічною шкалою успішності ECTS і за 100-бальною шкалою». Оцінки, одержані за результатами захисту курсових робіт (проектів), навчальної (юридичної) практики, стажування, виставляються у відомості обліку успішності (додаток 1) та в додаток до диплому за національною шкалою, шкалою ECTS і 100-бальною шкалою.

Таблиця 1.

Відповідність національної шкали оцінювання результатів атестації, захисту курсових робіт (проектів), навчальної (юридичної) практики та стажування академічній шкалі успішності ECTS і за 100-бальною шкалою

<i>За шкалою ECTS</i>	За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	Визначення
A	Відмінно	100	Роботу виконано на високому науково-теоретичному рівні, грамотно та логічно викладено. Слухач (курсант, студент) успішно та творчо застосовує теоретичні знання на практиці.
B	Добре	89	Робота виконана на високому науково-теоретичному рівні, але допущені несуттєві помилки. Слухач (курсант, студент) в основному успішно застосовує теоретичні знання на практиці.
C	Добре	81	Роботу виконано на достатньому науково-теоретичному рівні із несуттєвими помилками. Слухач (курсант, студент) в основному успішно застосовує теоретичні знання на практиці, мав окремі несуттєві труднощі.

<i>D</i>	Задовільно	74	У роботі є суттєві помилки і неточності. Слухач (курсант, студент) застосовує теоретичні знання на практиці в типових ситуаціях, мав окремі суттєві труднощі.
<i>E</i>	Задовільно	66	Робота виконана в цілому правильно на рівні мінімальних критеріїв, допущені грубі помилки. З певними труднощами застосовує теоретичні знання на практиці в типових ситуаціях, мав помилки в роботі.
<i>FX</i>	Незадовільно, необхідний повторний захист після усунення недоліків	59	Допущено велику кількість грубих помилок. Слухач (курсант, студент) не може застосовувати одержані знання на практиці.
<i>F</i>	Незадовільно, проект підлягає принципівому переопрацюванню	34	Курс не можна вважати засвоєним, слухач (курсант, студент) представляється на засіданні Вченої ради факультету академії на предмет відрахування з академії.

1.19. Результати модульного контролю відображаються в журналі обліку навчальних занять з виставленням загальної кількості балів, набраних курсантом (слухачем, студентом) за вивчення модуля, відповідної оцінки за національною шкалою, шкалою ECTS і 100-бальною шкалою.

1.20. При переведенні курсанта (слухача, студента) з курсу на курс результати модульного та підсумкового контролю, середньоарифметичні оцінки за курс навчання переносяться і відображаються в журналах обліку навчальних занять наступного курсу навчання.

1.21. Курсант (слухач, студент), який не склав хоча б одного модуля, курсової роботи, семестрової контрольної роботи, не допускається до підсумкового контролю.

II. СЕМЕСТРОВИЙ КОНТРОЛЬ

2.1. Підсумковий контроль здійснюється з метою оцінки результатів навчання з навчальної дисципліни (групи навчальних дисциплін) на певному освітньому рівні або на окремих його завершених етапах за національною шкалою, шкалою ECTS і за 100-бальною шкалою.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію курсантів (слухачів, студентів). Форми підсумкового контролю встановлюються навчальним планом.

2.2. Семестровий контроль забезпечує оцінку результатів навчання курсантів (слухачів, студентів) на проміжних або заключному етапах їх навчання у формі семестрового екзамену, диференційованого заліку або заліку з конкретної початкової дисципліни в обсязі навчального матеріалу визначеного навчальною програмою, в терміни, встановлені навчальним планом і графіком освітнього процесу, в окремих випадках індивідуальним навчальним планом курсанта (слухача, студента).

2.3. Підсумкова оцінка за дисципліну виставляється за результатами модульних, якщо немає модулів з середньоарифметичної оцінки з поточних оцінок, та семестрових контролів. Курсант (слухач, студент) допускається до семестрового контролю (семестрового екзамену, диференційованого заліку, заліку), якщо він склав всі модулі, виконав всі види завдань, передбачених програмою.

2.4. Курсанти (слухачі, студенти), які пропустили більше 30% з тих занять, де було передбачено оцінювання, одержали середньоарифметичну з поточних оцінок

нижче 2.6, тобто менше 70% позитивних оцінок від загальної кількості, не відзвітували за індивідуальну та самостійну роботу, до семестрового контролю не допускаються.

У разі коли курсант (слухач, студент) не виконав умови допуску до складання семестрового контролю, завчасно, але не пізніше трьох робочих днів до складання семестрового контролю, рішенням кафедри йому встановлюється індивідуальний термін ліквідації заборгованості. Якщо курсант (слухач, студент) не ліквідує заборгованість у визначений кафедрою термін, то він вважається таким, що не виконав вимоги навчальної програми з дисципліни і в відомості обліку успішності, в графі «підсумкова оцінка за національною шкалою», йому виставляється оцінка «незадовільно» (FX, F) і відповідна кількість балів за 100-бальною шкалою.

2.5. Якщо ж курсант (слухач, студент) пропустив більше 30% занять, де було передбачено оцінювання, з об'єктивних причин, то йому надається додаткова індивідуальна консультація. Після цього він повинен обов'язково прозвітувати за матеріалами всіх пропущених занять у визначені кафедрою терміни.

2.6. У випадку, якщо курсант (слухач, студент) не виконав умови допуску до складання семестрового контролю, за рішенням начальника кафедри, в окремих випадках, може призначатись комісія з числа науково-педагогічного складу кафедри для визначення мінімального рівня знань курсанта (слухача, студента) зі всього навчального матеріалу дисципліни. Мінімальний рівень знань оцінюється як «здав» - «не здав». Якщо курсант (слухач, студент) отримує позитивну оцінку, то його середній бал поточної успішності складає 2.6, і він допускається до складання семестрового контролю.

2.7. Курсанти (слухачі, студенти), які не з'явилися на семестровий екзамен (диференційований залік, залік) без поважних причин, вважаються такими, що мають академічну заборгованість і в відомості обліку успішності, в графі «підсумкова оцінка за національною шкалою», екзаменатор проставляє – «не з'явився» і завіряє її своїм підписом.

2.8. У випадку відмови курсанта (слухача, студента) відповідати на питання білета йому виставляється оцінка «незадовільно» (FX, 35 балів за 100-бальною шкалою).

2.9. Курсанта (слухача, студента) можна звільнити від складання семестрового екзамену з виставленням оцінки «відмінно», у випадку, якщо середній бал за модулі (середньоарифметичну з поточних оцінок за аудиторну, індивідуальну та самостійну роботу) є не нижчою 4,51 балів. При цьому курсант (слухач, студент) виявив активність на теоретичних і практичних заняттях, виконав всі види індивідуальних завдань, не мав поточних оцінок нижчих, ніж «задовільно», модульні контролі не перездавались.

2.10. Курсанта (слухача, студента) можна звільнити від складання диференційованого заліку з виставленням оцінки відповідно до таблиці відповідності шкал оцінювання, якщо середній бал за модулі (середньоарифметичну з поточних оцінок за аудиторну, індивідуальну та самостійну роботу) є не нижче 4.01. При цьому необхідно, щоб курсант (слухач, студент) виявляв активність на теоретичних і практичних заняттях, виконав всі види індивідуальних завдань, не мав поточних оцінок нижчих, ніж «задовільно», модульні контролі не перездавались.

2.11. Курсанта (слухача, студента) можна звільнити від складання заліку з виставленням оцінки в екзаменаційну відомість «зараховано», якщо він отримав середній бал не нижче 3,51 за модулі (середньоарифметичну з поточних оцінок за аудиторну, індивідуальну та самостійну роботу), при цьому виявив активність на теоретичних і практичних заняттях, виконав всі види індивідуальних завдань, не має поточних оцінок нижчих ніж «задовільно» і повторних перездач модульних контролів.

2.12. Рішення про звільнення курсантів (слухачів, студентів) від всіх форм семестрового контролю приймає начальник кафедри за поданням викладача. За бажанням курсант (слухач, студент) може не використовувати право на звільнення від підсумкової звітності для підвищення загальної оцінки та рейтингу.

2.13. Оцінка знань курсанта (слухача, студента) на екзаменах, диференційованих заліках, заліках виставляється з урахуванням окремих оцінок за відповіді на питання білета.

При двох окремих оцінках виставляється:

“відмінно” – якщо обидві оцінки “відмінно”;

“добре” – якщо обидві оцінки “добре” або одна оцінка “відмінно”, а друга “добре” або “задовільно”;

“задовільно” – якщо обидві оцінки “задовільно” або одна оцінка “добре”, а інша “задовільно”;

“незадовільно” – якщо одна з окремих оцінок “незадовільно”.

При трьох окремих оцінках виставляється:

“відмінно” – якщо в окремих оцінках не більше однієї оцінки “добре”, а інші “відмінно”;

“добре” або “задовільно” – якщо в окремих оцінках не більше однієї оцінки “задовільно” або “незадовільно”.

При чотирьох окремих оцінках виставляється:

“відмінно” – якщо в окремих оцінках одна оцінка “добре”, а інші “відмінно”;

“добре” – якщо в окремих оцінках одна оцінка “задовільно”, а інші “добре” та “відмінно” або якщо дві оцінки “задовільно” та дві оцінки “відмінно”;

“задовільно” – якщо в окремих оцінках не більше однієї “незадовільно”.

Залік можна вважати зарахованим, якщо курсант (слухач, студент) дав відповіді на запитання не нижче оцінки “задовільно”.

2.14. Оцінка знань курсантів (слухачів, студентів) на екзаменах, диференційованих заліках, заліках методом тестового контролю виставляється з урахуванням відсотка правильних відповідей, який визначається кафедрою, зокрема:

“відмінно” – якщо отримано не менше 90 % правильних відповідей;

“добре” – якщо отримано не менше 80 % правильних відповідей;

“задовільно” – якщо отримано не менше 60 % правильних відповідей.

2.15. Якщо на екзамені передбачено дві форми перевірки – усна та практична, оцінка з дисципліни (її частини, розділу) виставляється:

“відмінно” – якщо обидві окремі оцінки “відмінно” або теоретична частина “добре”, а практична “відмінно”;

“добре” – якщо обидві окремі оцінки “добре” або якщо практична частина “відмінно” чи “добре”, а теоретична “задовільно”;

“задовільно” – якщо в окремих оцінках немає оцінки “незадовільно”.

Пріоритетною оцінкою є та оцінка, що визначена організаційно-методичними вказівками.

2.16. З дисциплін кафедр, де передбачено виконання практичних вправ, оцінювання здійснюється відповідно до вимог настанов.

2.17. З таких навчальних дисциплін, як лінгвокраїнознавство країн основної іноземної мови, оцінювання здійснюється відповідно до організаційно-методичних вказівок, затверджених першим заступником ректора академії.

2.18. Загальна оцінка семестрового контролю є сумою від середньоарифметичної суми балів за модулі, загальних балів за попередні семестрові контролю (середньоарифметичної з поточних оцінок у разі якщо дисципліну не поділено на модулі), помноженої на ваговий коефіцієнт 0,8 та оцінки за семестровий екзамен (диференційований залік, залік), помноженої на 0,2.

2.18. Якщо курсант (слухач, студент) за відповіді на семестровому контролі отримує оцінку «незадовільно», або його загальна оцінка семестрового контролю є меншою 2.6, засвоєння дисципліни йому не зараховується, а у відомості обліку успішності виставляється оцінка «незадовільно» (FX, 35-59 балів за 100-бальною шкалою).

2.19. Повторне складання одного й того ж екзамену або заліку допускається не більше двох разів з кожної дисципліни: один раз комісії, яка створюється рішенням начальника кафедри, другий раз – комісії, яка створюється рішенням першого заступника ректора академії.

Результати перездачі семестрового контролю не можуть бути вищими середньоарифметичної оцінки за поточну успішність.

2.20. У разі отримання курсантом (слухачем, студентом) незадовільної оцінки під час другого повторного складання семестрового екзамену (диференційованого заліку, заліку) комісії або більше двох незадовільних оцінок під час екзаменаційної сесії, питання про їх подальше навчання розглядається на засіданні Вченої ради факультету та академії і вони відраховуються з академії наказом ректора академії.

2.21. Семестровий контроль оцінюється за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ECTS (*European Credit Transfer System* – Європейська система перезарахування кредитів) відповідно до «Шкали переведення національної системи і системи ECTS в 100-бальну систему» наведеної в додатку 2 та «Таблиці відповідності шкал оцінювання» (таблиця 2).

Таблиця 2.

Таблиця відповідності шкал оцінювання

Сума кількості балів	Бал за 100-бальною шкалою	Традиційна оцінка	Оцінка ECTS
5.00-4.51	90-100	5	A
4.50-4.01	82-89	4	B
4.00-3.51	75-81	4	C
3.50-3.01	67-74	3	D
3.00-2.6	60-66	3	E
2.59-2.00	35-59	2	FX
1.99-0,00	1-34	2	F

2.22. Підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою, національною шкалою і шкалою ECTS заноситься до залікової книжки курсанта (слухача, студента) і журналу обліку роботи академічної групи.

2.23. Результати семестрового контролю, з кожної навчальної дисципліни та за всі дисципліни, які вивчає курсант (слухач, студент), відображаються в загальному рейтингу курсанта (слухача, студента), що ведеться на факультеті.

За допомогою цього обліку визначається рейтинг курсанта (слухача, студента) щодо опанування навчальних дисциплін. Це дає можливість визначити, яке місце займає курсант (слухач, студент) у навчальній групі, на курсі за будь-який період навчання. На підставі рейтингу проводиться виховна робота з її заохочувальними механізмами.

2.24. Зменшувати отриману курсантом (слухачем, студентом) за знання та вміння кількість балів (застосовувати штрафні санкції) за порушення дисципліни та інші дії, що не пов'язані безпосередньо з діагностикою рівня знань, умінь і навичок, категорично забороняється.

2.25. Курсантам (слухачам) за відмінне та добре засвоєння навчальних програм, зразкову дисципліну, за особисті успіхи у вивченні окремих дисциплін, науковій роботі, науково-технічній творчості та за результатами складання екзаменаційної сесії

наказом ректора академії можуть підвищуватися оклади грошового утримання в розмірах, установлених чинним законодавством і нормативними актами України, а також видаватися спеціальні відзнаки.

III. АТЕСТАЦІЯ КУРСАНТІВ (СЛУХАЧІВ, СТУДЕНТІВ)

3.1. Атестація - це встановлення відповідності засвоєних курсантами (слухачами, студентами), як здобувачами вищої освіти, рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів вищої освіти.

Атестація курсантів (слухачів, студентів) на певному освітньому рівні, здійснюється екзаменаційною комісією після успішного виконання випускниками освітньо-професійних програм на певному рівні вищої освіти з метою встановлення відповідності теоретичних знань та практичних умінь і навичок, достатніх для успішного виконання професійних обов'язків за обраною спеціальністю.

Атестація здійснюється відкрито і гласно, відповідно до чинних нормативних документів. Здобувачі вищої освіти та інші особи, присутні на атестації можуть вільно здійснювати аудіо- та/або відео фіксацію процесу атестації.

3.2 Атестація проводиться у формі екзамену (комплексних екзаменів з кількох дисциплін в обсязі діючих освітніх програм) або кваліфікаційної роботи (проекту, задачі). Форма атестації за кожний освітній рівень встановлюється освітньою програмою і відображається у навчальному плані. Екзамен може проводитися у письмовій, письмово-усній або тестовій формі, а підсумковий контроль з кваліфікаційної роботи – у формі публічного захисту.

3.3. До атестації допускаються курсанти (слухачі, студенти), які повністю виконали освітню програму і отримали позитивні оцінки з усіх навчальних дисциплін (нормативних і вибіркових) та практик внесених до навчального плану.

3.4. Курсанти (слухачі, студенти), які, після закінчення навчання за освітнім рівнем, мають академічну заборгованість до атестації не допускаються та відраховуються з академії або їм надається можливість пройти повторний курс вивчення дисциплін, з яких вони мають академічну заборгованість (студентам за плату), про що видається відповідний наказ ректора.

3.5. Оцінювання знань, вмінь і навичок курсантів (слухачів, студентів) за кожне питання білету, під час екзамену, здійснюється за п'ятибальною шкалою у відповідності до вимог викладених у пункті 1.3 даного Положення. Кожний член екзаменаційної комісії, присутній на екзамені, несе персональну відповідальність за об'єктивність та вагомість оцінки.

Під час визначення оцінок беруться до уваги:

- рівень науково-теоретичної підготовки випускника, уміння творчо застосувати одержані знання;
- методичні навички викладання відповідей на запитання;
- якість його практичної підготовки, польового вишколу;
- правильність усіх даних та прийнятих рішень, здатність випускника логічно та переконливо викладати матеріал, тактовно відстоювати свою точку зору.

3.6. Загальна оцінка за відповідь курсанту (слухачу, студенту) виставляється у відповідності до вимог пунктів 2.13, 2.14, 2.15 даного Положення із визначенням середньоарифметичного балу на підставі якого за допомогою «Шкали переведення національної системи і системи ECTS в 100-бальну систему» наведеної в додатку 2 визначається оцінка за національною шкалою, шкалою ECTS та 100-бальною шкалою.

3.7. Результати захисту кваліфікаційної роботи (проекту, задачі) курсантом (слухачем, студентом) оцінюються у відповідності до вимог пункту 1.3 даного Положення, на основі таблиці 1 «Відповідності національної шкали оцінювання результатів атестації, захисту курсових робіт (проектів), навчальної (юридичної)

практики та стажування за академічною шкалою успішності ECTS і за 100-бальною шкалою». Оцінка за результатами захисту кваліфікаційної роботи (проекту, задачі) визначаються за національною шкалою, шкалою ECTS та 100-бальною шкалою.

3.8. Рішення про оцінку результатів складання екзамену або (та) захисту кваліфікаційної роботи (проекту, задачі) приймається на закритому засіданні підкомісії відкритим голосуванням звичайною більшістю голосів членів підкомісії, які брали участь в її засіданні. При однаковій кількості голосів голова підкомісії має вирішальний голос. Оцінки виставляє кожен член підкомісії, а голова підсумовує їх результати по кожному випускнику.

3.9. Курсант (слухач, студент), який при складанні екзамену або (та) захисту кваліфікаційної роботи (проекту, задачі) отримав незадовільну оцінку (FX, F), відраховується з академії і йому видається академічна довідка.

3.10. Якщо курсант (слухач, студент) не з'явився на засідання екзаменаційної комісії для складання екзамену або (та) захисту кваліфікаційної роботи (проекту, задачі), то в протоколі комісії відмічається, що він є не атестованим у зв'язку з неявкою на засідання комісії.

3.11. У разі, коли курсант (слухач, студент) не з'явився на засідання екзаменаційної комісії для складання екзамену або (та) захисту кваліфікаційної роботи (проекту, задачі) через хворобу, сімейні обставини, службове відраджання та з інших поважних причин, документально підтверджених, голова екзаменаційної комісії після клопотання ректора академії може визначити порядок і термін проведення іспиту або захист кваліфікаційної роботи для цього випускника на період роботи екзаменаційної комісії і в межах усього терміну її повноважень.

3.12. Курсанту (слухачу, студенту), який захистив кваліфікаційну роботу (проект, задачу), склав екзамен отримав необхідні знання, уміння, інші компетентності, які відповідають вимогам стандартів вищої освіти рішенням екзаменаційної комісії присвоюється відповідна кваліфікація та видається документ про вищу освіту за формою затвердженою Міністерства освіти і науки України.

3.13. Курсанту (слухачу, студенту), який отримав підсумкові оцінки «відмінно» за національною шкалою, «А» за шкалою ECTS і 90-100 балів за 100-бальною шкалою не менше 75 відсотків усіх навчальних дисциплін та індивідуальних завдань, передбачених навчальним планом, а з інших навчальних дисциплін та індивідуальних завдань – оцінки «добре» за національною шкалою, «В, С» за шкалою ECTS і 75-89 балів за 100-бальною шкалою, склав атестаційний екзамен і захистив кваліфікаційну роботу (проект, задачу) з оцінками «відмінно» за національною шкалою, «А» за шкалою ECTS, 90-100 балів за 100-бальною шкалою, а також виявили себе в науковій і громадській роботі, показали зразкову дисципліну, видається диплом з відзнакою.

3.14. Курсанти (слухачі, студенти), які отримали з усіх навчальних дисциплін навчального плану підсумкові оцінки «відмінно» за національною шкалою, «А» за шкалою ECTS, 90-100 балів за 100-бальною шкалою, склали атестаційні екзамени і захистили кваліфікаційну роботу (проект, задачу) з оцінками «відмінно» за національною шкалою, «А» за шкалою ECTS, 90-100 балів за 100-бальною шкалою, а також виявили себе в науковій і громадській роботі, показали зразкову дисципліну за рішенням державної екзаменаційної комісії видається диплом з відзнакою, а їх прізвища заносяться на Дошку пошани академії.

3.15. Курсантам (слухачам, студентам), які під час модульного або підсумкового контролю з будь-якої дисципліни за всі роки навчання мали результати нижче критичного бала (2,6) і здавали його повторно, диплом із відзнакою не видається.

**СТИСЛІ ВИСНОВКИ
НЕДОЛКИ**

ПОЗИТИВНЕ

Екзаменатори

- .....
(військове звання, підпис, прізвище та ініціали)
- .....
(військове звання, підпис, прізвище та ініціали)
- .....
(військове звання, підпис, прізвище та ініціали)
- .....
(військове звання, підпис, прізвище та ініціали)

**Шкала
переведення національної системи і системи ECTS
в 100-бальну систему**

Сума кількості балів	Традиційна оцінка	Бал за 100-бальною шкалою	Оцінка ECTS	Сума кількості балів	Традиційна оцінка	Бал за 100-бальною шкалою	Оцінка ECTS
2,59	2	59	FX	2,22	2	46	FX
2,56	2	58	FX	2,20	2	45	FX
2,53	2	57	FX	2,18	2	44	FX
2,50	2	56	FX	2,16	2	43	FX
2,47	2	55	FX	2,14	2	42	FX
2,44	2	54	FX	2,12	2	41	FX
2,41	2	53	FX	2,10	2	40	FX
2,38	2	52	FX	2,08	2	39	FX
2,35	2	51	FX	2,06	2	38	FX
2,32	2	50	FX	2,04	2	37	FX
2,29	2	49	FX	2,02	2	36	FX
2,26	2	48	FX	2,00	2	35	FX
2,24	2	47	FX				

